

Wymagania edukacyjne kl. VI

- **Wymagania edukacyjne z języka polskiego w klasie VI**
niezbędne do uzyskania poszczególnych ocen klasyfikacyjnych

OCENA CELUJĄCA:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania dla klasy VI:

- uczeń twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- proponuje rozwiązania oryginalne różnych problemów i treści objętych podstawą programową,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia,
- bierze udział w konkursach literackich, ortograficznych, osiąga w nich sukcesy,
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych, prezentuje wysoki poziom merytoryczny.

OCENA BARDZO DOBRA:

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania dla klasy VI:

Kształcenie literackie i językowe:

- wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, logicznym,
- potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie,
- sporządza notatki z lekcji, selekcionuje materiał rzeczowy,
- tworzy relację z wydarzeń; unika powtórzeń (sprawnie dobiera słownictwo), różnicuje wypowiedź składniowo,
- buduje ogłoszenie/ zaproszenie
- buduje wypowiedź o charakterze informacyjnym: stosuje właściwy rodzaj wypowiedzeń,
- używa różnych typów wypowiedzi w zależności od celu i sytuacji mówienia,
- bezbłędnie pisze charakterystykę postaci, opowiadania twórcze wzbogaca dialogami, elementami opisów,
- ten sam tekst potrafi przedstawić w formie streszczenia, opisu, opowiadania,
- redaguje list do postaci literackiej,
- bezbłędnie pisze krótsze i dłuższe formy wypowiedzi,
- rozumie i poprawnie posługuje się terminami w zakresie wiedzy o epice, liryce,
- dokonuje samodzielnie analizy i interpretacji wiersza,
- podaje zasadę ortograficzną objaśniającą pisownię wskazanych wyrazów, uzupełnia interpunkcję w zapisie cytatu,
- używa cudzysłowu w zapisie wyrazów (wyrażeń, zwrotów) o charakterze przenośnym, ironicznym, p) prace pisemne są poprawne pod względem językowym.

Fleksja. składnia, słowotwórstwo:

- stosuje we własnej wypowiedzi formy nieosobowe czasownika na „-no”, „-to”,

- q. potrafi wyjaśniać, od czego zależą formy odmiany rzeczownika,
- r. wymienia rodzaje zaimków, omawia ich odmianę, funkcję w zdaniu biegle stosuje przymiotniki, nazywa rodzaj stopniowania, pisze poprawnie „nie” z przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym
- s. rozpoznaje różne typy liczebników, określa ich formy gramatycznej funkcje w zdaniu,
- t. stosuje w zdaniu rzeczownik w różnych funkcjach składniowych (podmiotu, dopełnienia, przydawki),
- u. rozpoznaje zdanie z orzeczeniem imiennym, omawia jego budowę,
- v. omawia, podając przykłady, różne sposoby wyrażania orzeczenia oraz podmiotu, przydawki i dopełnienia,
- w. przeprowadza klasyfikację zdań złożonych współrzędnie, rysuje ich wykresy,
- x. przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazów.

OCENA DOBRA:

Kształcenie literackie i językowe:

- y. czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania,
- z. jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowe,
- aa. potrafi tworzyć różne formy wypowiedzi pisemnej np. opowiadanie z dialogiem, streszczenie, opis, sprawozdanie, charakterystyka postaci, list, zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie, dedykacja, życzenia
- bb. dobra znajomość tekstu pozwala na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego,
- cc. poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy,
- dd. wskazuje poznane środki stylistyczne w wierszu,
- ee. potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów.

Fleksja, składnia, słowotwórstwo:

- ff. wymienia rodzaje zaimków,
- gg. wyróżnia przysłówki wśród innych części mowy,
- hh. poprawnie stopniuje przymiotniki, wie, czemu służy stopniowanie,
- ii. podaje przykłady różnych typów liczebników,
- jj. odmienia konstrukcje czasownikowe z „się” użyte w znaczeniu strony zwrotnej,
- kk. stosuje poprawne formy rzeczowników pospolitych i nazwisk żeńskich oraz par małżeńskich i bezbłędnie je zapisuje,
- ll. układa przykłady czterech rodzajów zdań złożonych współrzędnie,
- mm. rozpoznaje orzeczenia czasownikowe i imienne; posługuje się obu konstrukcjami
- nn. buduje konstrukcję z orzeczeniem czasownikowym imiennym; stroną czynną i bierną,
- j. wybiera z wywiadu wskazane informacje i buduje wypowiedź w formie mowy zależnej,
- k. stosuje poprawny szyk wyrazów w zdaniu; poprawia błędy w tym zakresie,
- l. przekształca zdania pojedyncze na zdania złożone podrzędnie, samodzielnie dobiera właściwy spójnik, oddziela przecinkiem zdanie nadrzędne od podrzędnego,
- m. samodzielnie dobiera stosowny tryb czasowników,

- n. rozróżnia zdania i równoważniki zdań,
- o. tworzy wyrazy pochodne o podanych znaczeniach; samodzielnie dobiera właściwe formanty,
- p. rozpoznaje wyraz pochodny, który może być podstawowym dla innego wyrazu, q) zgodnie z regułą ortograficzną pisze rzeczowniki zakończone na „ii” , „ji” , wskazuje spójniki, przed którymi nie stawia się przecinka,
- q. tworzy wyrazy złożone i umie je bezbłędnie napisać.

OCENA DOSTATECZNA:

Kształcenie literackie i językowe:

- r. w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii,
- s. w miarę poprawnie, samodzielnie posługuje się następującymi formami wypowiedzi: opowiadanie z dialogiem, streszczenie, opis, sprawozdanie, charakterystyka postaci, list, zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie, dedykacja, życzenia itp.,
- t. jego technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu,
- u. zna przewidziane programem gatunki literackie,
- v. umie wyróżnić podstawowe elementy świata przedstawionego,
- w. odróżnia podmiot liryczny od bohatera utworu,
- x. poprawia popełnione błędy językowe przy pomocy nauczyciela, gromadzi słownictwo na zadany temat.

Fleksja: składnia. słowotwórstwo:

- y. wyróżnia w tekście czasowniki w formie osobowej i nieosobowej; określa formę fleksyjną czasowników,
- z. odmienia podane rzeczowniki przez przypadki, oddziela temat od końcówki; wskazuje tematy oboczne,
- aa. rozpoznaje w zdaniu zaimki, przysłówki, przymiotniki, liczebniki,
- bb. stopniuje przymiotniki,
- cc. rozróżnia przyimki proste,
- dd. stosuje poprawnie formy fleksyjne rzeczownika "cudzyśłów",
- ee. tworzy właściwe formy fleksyjne liczebników głównych i zbiorowych, poprawnie je zapisuje,
- ff. rozpoznaje i nazywa rodzaje wypowiedzi, rozróżnia zdania i równoważniki, buduje je,
- gg. stosuje właściwą interpunkcję,
- j. buduje zdanie pojedyncze rozwinięte z rozsypanki wyrazowej stosując właściwy szyk wyrazów,
- k. rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe,
- l. układa zdania złożone z podanych zdań pojedynczych,
- m. wśród zdań złożonych rozróżnia złożone podrzędnie i współrzędnie,
- n. eliminuje powtórzenia wyrazowe,
- o. przekształca notatkę w spójną kilkuzdaniową wypowiedź,
- p. rozumie znaczenia słów; dokonuje korekty w zakresie nieprawidłowego ich zastosowania w zdaniu, q) rozpoznaje wyrazy obcego pochodzenia,
- q. buduje różne konstrukcje składniowe,

- r. stosuje równoważniki zdań i konstrukcje bezpodmiotowe w oficjalnych tekstach urzędowych, układa zdanie pojedyncze rozwinięte składające się ze wskazanych części mowy,
- s. przekształca zdanie złożone na pojedyncze,
- t. nazywa gazety i czasopisma ze względu na częstotliwość ukazywania się,
- u. stosuje poprawne formy fleksyjne zaimków osobowych,
- v. dobiera określenia tworzące grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu pojedynczym,
- w. tworzy 'poprawne formy fleksyjne liczebników,
- x. tworzy poprawne formy czasu przyszłego prostego i stosuje je we własnej wypowiedzi; dobiera różnorodne określenia,
- y. buduje wypowiedzenia z zastosowaniem trybu rozkazującego; poprawnie pisze "nie" z czasownikiem w formie osobowej,
- z. poprawnie zapisuje imiona i nazwiska,
- aa. stosuje wielką literę w tytułach książek, filmów, obrazów, itp.,
- bb. zgodnie z regułą ortograficzną pisze nazwy mieszkańców i przymiotniki utworzone do nazw miejscowości,
- cc. właściwie zapisuje wyraz "nie" z poznanymi i utrwalonymi częściami mowy,
- dd. tworzy wyrazy i ich formy z ubezdźwięcznieniem, stosuje poprawny zapis,
- ee. umie zapisać utrwalone liczebniki proste i złożone,
- ff. stosuje przecinki i dwukropek przy wyliczaniu.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności:

- gg. jego technika czytania pozwala na zrozumienie tekstu, względna poprawność językowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu zagadnienia,
- hh. w wypowiedziach pisemnych popełniane błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne nie przekreślają wartości prac i wysiłku jaki włożył w ich napisanie,
- ii. stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim zakresie trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela,
- jj. przy pomocy nauczyciela rozpoznaje części mowy i określa ich funkcję w zdaniu,
- kk. odróżnia zdania pojedyncze od złożonych i próbuje określać ich rodzaj,
- ll. łączy wyrazy w zespoły składniowe,
- mm. zestawia pary wyrazów podstawowych i pochodnych,
- nn. przeprowadza analizę słowotwórczą,
- oo. wskazuje podstawę słowotwórczą i formant,
- j. nazywa typy formantów,
- k. tworzy wyrazy pochodne za pomocą podanych formantów.

OCENA NIEDOSTATECZNA:

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiedzy i umiejętności objętych podstawą programową.

- l. nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności w zakresie fleksji i składni, słownictwa, frazeologii i redagowania wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową,
- m. nie opanował techniki głośnego i cichego czytania w stopniu zadowalającym,
- n. jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- o. w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych, językowych, stylistycznych, logicznych, nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.

W odniesieniu do uczniów z opiniami poradni psychologiczno - pedagogicznej stosuje się zindywidualizowane wymagania i ocenianie bieżące umiejętności oraz nabywanej wiedzy.